

Tanítási tervezet

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2024. 04. 29. 14:00-14:45

Iskola, osztály: 9.b

Iskola neve és címe: Testnevelési Egyetem Gyakorló Sportiskolai Általános Iskola és Gimnázium
1125 Budapest, Diana utca 35-37.

Tanít: Tóth V. Eszter

Témakör megnevezése: A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései

Tanítási egység (téma) címe: Az átmeneti és a térítői öv

Az óra (jellemző) típusa: új ismereteket átadó óra

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- A tanulók érdeklődésének felkeltése.
- A tanulók bővítsék meglévő ismereteiket az átmeneti öv jellemzőit illetően. Kezdenek el megismerkedni a térítői öv alapvető jellemzőivel.

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- Szövegértelmezés, térképelemzés diagrafamelemzés gyakorlása.

2.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Hatékony együttműködés fejlesztése, szociális nevelés, szociális érzékenyítés, ok-okozati gondolkodás erősítése, rendszerben gondolkodás erősítése.

2.4. Oktatási követelmények:

– **Fogalmak:**

- új: erdős/ligetes/füves szavanna, elsivatagosodás, sivatagi talaj (váztalaj), jövevényfolyó
- megerősítendő: szavannai vörösföld, forró övezet, átmeneti öv, talajváltó gazdálkodás, ültetvényes gazdálkodás, térítői öv

– **Folyamatok:**

- új: hőingadozás okozta aprózódás
- megerősítendő: aprózódás, mállás, szélrózió, passzát-szélrendszer

– **Összefüggések:**

- új: Csapadékmennyiség változásának hatása a szavanna bioszférajára (növényzet övezetessége). Túllegeltetés, klímaváltozás, túlnépesedés társadalmi-természeti összefüggése és hatása a Száhel-övben.
- megerősítendő: Passzát szélrendszer fel- és leszálló ágának hatása a csapadékmennyiségre. Az aprózódás, mállás és a csapadék mennyisége hogyan járul hozzá a talaj humusztartalmához.

– **Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:** -

– **Fejlesztendő készségek, kompetenciák:**

- Matematikai és gondolkodási kompetencia (éghajlati diagram elemzésével,

folyamatábra készítésével), Megfigyelői készség fejlesztése (videó vetítése),
Térszemlélet fejlesztése (atlaszhasználat), Olvasott szöveg értése – anyanyelvi
kompetencia (kiosztott feladatlap)

- **Főbb tanulói tevékenységek:** vázlatkészítés a táblázatba, szövegértelmezés,
térképelemzés, diagraemelemzés, feladatmegoldás, videó és tanári kérdések alapján
megfigyelések, válaszok megfogalmazása

3. Szemléltető és munkaeszközök

Szemléltetés: Prezentáció, képek, ábrák, videó, térképvázlat vetítése

Munkaeszközök: Prezentáció, Kinyomtatott feladatlapok, Atlasz

4. Felhasznált irodalom

Arday István, Czifrusz Márton, Horváth Tamás: Földrajz 9-10. tankönyv I. kötet

F. Kusztor Adél, Nagy Balázs: Földrajz 9-10. tankönyv I. Kötet

nkp.hu Földrajz 9. https://nat2012.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_9/lecke_05_004

5. Mellékletek jegyzéke

- Prezentáció – Átmeneti öv
- Száhel-öv feladatlap
- Átmeneti öv összefoglaló feladatlap
- Prezentáció – Térítői öv
- Térítői öv kiosztott diagramok
- Digitális földrajzi atlasz

Az óra részletes felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
1-2. perc	Óra kezdete, köszönés, jelentés	Adminisztráció	Tanári és tanulói közlés	Frontális	
2-5.	Ismétlés, előző órai anyag felelevenítése Két éghajlati diagram kivetítve: melyik egyenlítői övi, melyik átmeneti övi? És miért?	Meglévő tudás elmélyítése	Feladatmegoldás	Önálló munka, frontális osztálymunka	PPT
5-10.	Átmeneti öv jellemzői (talaj, felszínformáló erők, növényzet) Kérdések: Mi alapján változik a növényzet az átmeneti övben? (→ csapadékmennyiség csökkenésével van összefüggésben) Képek vetítése a jellemző növényzetről. nkp.hu digitális atlaszban képek vetítése	Ismeretátadás	Kérdve kifejtés, tanári magyarázat	Frontális osztálymunka	PPT nkp.hu digitális atlasz
10-14.	Átmeneti öv jellemző állatvilága Videó vetítése: Az oroszlánkirály című rajzfilm első jelenete (2,5 perc). A rajzfilm részlet alapján írják le a szavannák jellemző állatvilágát, utána közösen ellenőrizzük.	Ismeretátadás, szemléltetés	Információszerzés videóból, tanári magyarázattal megerősítve	Frontális osztálymunka	PPT → videó link
14-16.	Átmeneti öv mezőgazdasága Kérdés: Felismerik-e a képen látható növényeket?	Ismeretszerzés	Kérdve kifejtés, képekkel szemléltetve	Frontális osztálymunka	PPT
16-26.	Átmeneti öv környezeti problémái: A Száhel-öv Páros feladat: a szövegrészlet alapján készítsék el a Száhel-öv problémájának folyamatábráját. Közös ellenőrzés, és tanári magyarázat ábrával, képpel	Ismeretszerzés	Páros feladatmegoldás	Páros munka, majd osztálymunka	Feladatlap kinyomtatva PPT

	szemléltetve.				
26-30.	Tanultak összegzése Összefoglaló feladat az átmeneti övről, párban oldják meg, majd közös ellenőrzés.	Tanultak elmélyítése	Páros feladatmegoldás	Páros munka, osztálymunka	PPT, feladatlap kinyomtatva
30-34.	Térítői öv bevezetés Atlasz: Hol helyezkedik el? Ismétlés: a passzát-szélrendszer leszálló ága a meghatározó → nincs csapadékképződés	Ismeretszerzés, meglévő tudás előhívása	Kérdve kifejtés, tanári magyarázat	Frontális osztálymunka	PPT, tanulói Atlaszok
34-44.	Térítői öv alapvető jellemzői (éghajlat, csapadék, talaj, növényzet, hóingás, folyók vízjárása) Csoportmunkában dolgozva összeszedik az alapvető jellemzőket. Ehhez az Atlasz térképeit és kiosztott diagramokat használnak fel. Az elkezdett éghajlati táblázatba dolgoznak. Ezután közösen ellenőrizzük a megtalált válaszokat.	Ismeretszerzés	Csoportos feladatmegoldás	Csoportmunka	Feladatlap, PPT, Atlaszok
44-45.	Az óra lezárása, összegzés, elköszönés	Összegzés, elköszönés	Tanári visszajelzés	Frontális	

Mellékletek

Prezentáció – Átmeneti öv:

https://docs.google.com/presentation/d/1UFs8Q10wo3JwmQ_L1YyyPVdkcW_J2QSETRt9XsX3_I8/edit?usp=sharing

Száhel-öv feladatlap:

https://docs.google.com/document/d/1NqxhrW9fy8mc6UK0fibqA_njPN3XqBjYu7flwwSfosU/edit?usp=sharing

Átmeneti öv összefoglaló feladatlap:

<https://docs.google.com/document/d/17frR8XROoRjMpn2zUVS6yelUJFAtFDhuxpj5RZAkuDo/edit?usp=sharing>

Prezentáció – Térítői öv:

https://docs.google.com/presentation/d/1361bC5Rf74SA0kdcbBouknHf1QRrXuy_T1_rOHmITrU/edit?usp=sharing

Térítői öv kiosztott diagramok:

https://docs.google.com/document/d/1YK4F261sIChGOK4IClBrY7BLrrHwwthlpX-J_RRgyc/edit?usp=sharing

Digitális földrajzi atlasz: https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajzatlasz/lecke_01_004